

Arkivsak

25/17790-6

Saksbehandler

Bente Flakstad

Saksgang

Hovedutvalg for samferdsel

Møtedato

03.06.2026

Investeringsprogram fylkesvei 2028-2037 - justert forslag til prosess

Innstilling fra fylkesdirektøren

Justert prosess for investeringsprogram for fylkesvei i 2028-2037 vedtas.

Det innebærer:

- det utarbeides et 10-årig investeringsprogram som skal vedtas av fylkestinget
- investeringsprogrammet får en hovedrevisjon hvert fjerde år hvor kommunene involveres i prosessen. Fylkestinget gjør endelig vedtak i saken.
- investeringsprogrammet rulleres/oppdateres årlig av hovedutvalg for samferdsel
- tertialrapportering til hovedutvalg for samferdsel
- politisk styring og medvirkning i prosessen som vist i framdriftsplanen og i saken
- perioden fra mobilitetsplanen vedtas til sak om kriterier for prioritering av prosjekter fremmes for hovedutvalg for samferdsel, skal ha tilstrekkelig tid for politisk involvering

Sammendrag

Saken viser prosess og framdriftsplan for arbeidet med nytt investeringsprogram for fylkesvei 2028-2037. I tråd med vedtak i HS-sak 1/26, tydeliggjøres politisk medvirkning og styring av prosessen i saken. Investeringsprogrammet foreslås å gjelde for ti år, med en hovedrevisjon hvert fjerde år og rulling/oppdatering hvert år parallelt med budsjettprosessen. Prosjektene i investeringsprogrammet prioriteres ut fra kriterier som vedtas i hovedutvalg for samferdsel, ut fra overordnede vedtak i Regional mobilitetsplan.

Regional mobilitetsplan 2027-2039 er planlagt vedtatt av fylkestinget i juni 2027.

Mobilitetsplanen skal kartlegge fylkets utfordringer og muligheter innen samferdselsområdet, velge en strategisk retning og fastsette mål for mobiliteten i fylket. Investeringsprogrammet for fylkesvei blir en konkretisering av målene som vedtas i regional mobilitetsplan.

Når hovedutvalg for samferdsel har vedtatt kriteriene for prioritering av prosjekter til det nye investeringsprogrammet, startes en intern faglig prosess og det legges til rette for medvirkning

fra kommunene i Vestfold. Det legges opp til regelmessige orienteringer og dialog med hovedutvalg for samferdsel underveis i prosessen med nytt investeringsprogram. Sak om kriterier for prioritering av prosjekter fremmes for hovedutvalg for samferdsel i september 2027. Det planlegges høring og vedtak for endelig forslag til investeringsprogram høsten 2028.

For å sikre en sammenheng fra vedtatte regionale planer til konkrete tiltak, anbefaler fylkesdirektøren at arbeidet med mobilitetsplanen fullføres før det gjøres vedtak knyttet til nytt investeringsprogram for fylkesvei.

Bakgrunn og saksgang

I møte 28. januar 2026 ble sak 1/26; Investeringsprogram fylkesvei 2028-2037 – forslag prosess lagt fram for hovedutvalg for samferdsel. Utvalget vedtok å sende saken tilbake til administrasjonen for omarbeiding, fordi:

- *Det skal innarbeides større grad av politisk styring på prinsipper og prosess.*
- *Det skal legges til grunn årlig rullering av investeringsprogrammet og rapportering til utvalget ifm. tertialrapportene.*
- *Perioden fra mobilitetsplanen blir vedtatt til kriteriene for investeringsprogrammet skal vedtas er for kort til å ha tilstrekkelig politisk involvering, og kriteriene må komme til politisk behandling i september 2027.*

Vedtakspunktene er fulgt opp og beskrevet i de første avsnittene under saksopplysninger og i fremdriftsplanen (se side 6 og 7).

Handlingsprogram for fylkesvei 2024-2028 ble vedtatt av fylkestinget 27. februar 2024, sak 12/24. Tiltakene i inneværende handlingsprogram blir fullført i 2028-2029.

For å sikre en grundig og helhetlig prosess, har fylkesdirektøren startet planlegging av arbeidet med nytt investeringsprogram. For å unngå forveksling med begrepet «handlingsprogram», som er en lovpålagt del av regionale planer etter plan og bygningsloven (PBL), benyttes begrepet «investeringsprogram for fylkesvei» i det videre.

Denne saken redegjør for fylkesdirektørens forslag til prosess for arbeidet med nytt investeringsprogram, som viser politisk medvirkning og styring, samt framdriftsplan for arbeidet. Saken legges frem for hovedutvalg for samferdsel, som fatter vedtak i saken.

Saksopplysninger

Investeringsprogram for fylkesvei 2028-2037

Investeringsprogram for fylkesvei 2028-2037 skal erstatte gjeldende Handlingsprogram for fylkesvei 2024-2028. Investeringsprogrammet er en langsiktig plan med prioriterte prosjekter som ligger til grunn for prioriteringene som gjøres i den årlige budsjettprosessen, økonomi- og handlingsplan.

Investeringsprogrammet – grunnlag for budsjett, økonomi- og handlingsplan

Budsjett, økonomi- og handlingsplan er sentrale styringsdokumenter for hvordan fylkeskommunens penger skal fordeles og brukes i en 4-årig periode. Årsbudsjettet er juridisk bindende for det første året. Økonomi- og handlingsplan viser retningen for de økonomiske

rammene de neste årene, men er ikke juridisk bindende. Investeringsprogrammet på fylkesvei er normalt ikke juridisk bindende, men politisk forpliktende, og gir oversikt og prioriteringsgrunnlag for budsjettprosessene.

Etablering, rullering og årlig oppdatering av 10-årig investeringsprogram

Fylkesdirektøren foreslår at det legges fram et investeringsprogram med 10-årig horisont, med hovedrevisjon hvert fjerde år. Det legges opp til medvirkning med kommunene i Vestfold. Basert på vedtatt kriteriesett, inviteres kommunene til å spille inn aktuelle investeringsprosjekter på fylkesveinettet. Det reviderte programmet skal vedtas av fylkestinget.

I tillegg skal investeringsprogrammet rulleres/oppdateres årlig. Det gjøres av hovedutvalg for samferdsel. Utvalget får sak med forslag til oppdatert investeringsplan for alle prosjektene i vedtatt investeringsprogram til behandling, parallelt med budsjettsaken.

Steg 1 –10-årig investeringsprogram vedtas - Fylkestinget (november/desember 2028).

Steg 2 – Årlig rullering av investeringsprogrammet - Hovedutvalg for samferdsel (november). Prosjekter innenfor vedtatt investeringsprogram inngår i rulleringen. Hovedutvalget behandler sak om forslag til oppdatert investeringsplan for det 10-årige investeringsprogrammet. I denne saken tar hovedutvalget stilling til justeringer og tilpasninger for alle prosjektene i én samlet oversikt.

- Forslag til investeringsplanen skal være avstemt med investeringsrammer som fylkesdirektøren foreslår i kommende 4-årig budsjett, økonomi- og handlingsplan.
- Oversikt over øvrige prosjekter i investeringsprogrammet er grunnlaget for prioriteringer i senere budsjettprosesser. Hovedutvalg for samferdsel gjør prioriteringene av prosjektene i investeringsprogrammet.
- Fullstendig oversikt over forslag til oppdatert investeringsprogram skal vedlegges saken.
- Hovedutvalget fattet vedtak i saken.

Steg 3 – Økonomi- og handlingsplan.

- Hovedutvalget får framlagt sak om 4-årig økonomi- og handlingsplan til uttalelse i november
- Fylkestinget vedtar 4-årig budsjett, økonomi- og handlingsplan i desember

Dersom fylkestinget vedtar investeringsrammer for fylkesveier som avviker fra fylkesdirektørens forslag, må investeringsplanen justeres. Fylkesdirektøren kommer da tilbake til hovedutvalget med justert forslag til investeringsplan for investeringsprogrammet.

Grunnlaget for prioriteringene i budsjett, økonomi- og handlingsplan er investeringsprogrammet, som rulleres/oppdateres av hovedutvalget. Eventuelle nye prosjekter som foreslås i investeringsprogrammet, skal vedtas av fylkestinget i budsjettsaken.

Steg 4 – Hovedrevisjon av investeringsprogrammet hvert fjerde år – Fylkestinget.

Investeringsprogrammet utvides med fire nye år. Det innebærer at det legges fram et oppdatert forslag til investeringsprogram med 10-årig horisont for politisk behandling. Politisk

medvirkning og styring i prosessen skal sikres. Kommunene inviteres til å spille inn nye prosjekter.

Skjematisk oversikt over rullerings- og revisjonsprosesser

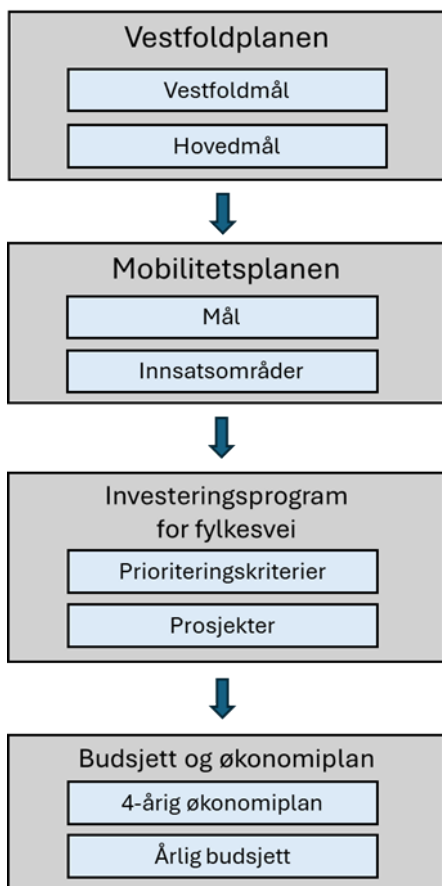
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
2028	Investerings- program 2028-2037												
2029		Årlig revisjon											
2030			Årlig revisjon										
2031				Årlig revisjon									
2032					Investerings- program 2032-2041								
2033						Årlig revisjon							
2034							Årlig revisjon						
2035								Årlig revisjon					
2036									Investerings- program 2036-2045				
2037										Årlig revisjon			
2038											Årlig revisjon		
2039												Årlig revisjon	
2040													Investerings- program 2040-2049
2041													
2042													
2043													
2044													
2045													
2046													
2047													
2048													
2049													

Tertialrapportering

I forbindelse med tertialrapportering, vil hovedutvalg for samferdsel få sak med oppdaterte årsprognoser og status for prosjekter i investeringsprogrammet som eventuelt har avvik i forhold til budsjettet. Informasjon om ferdigstilte prosjekter gis i årsrapporten.

Politisk medvirkning og styring på prosess og prinsipper for investeringsprogrammet

I fremdriftsplanen for prosess for nytt investeringsprogram er det i tillegg til politiske behandlinger, foreslått flere orienteringer i hovedutvalgsmøtene. Det gir mulighet for informasjon om status og dialog med hovedutvalget om arbeidet med forslag til nytt investeringsprogram. Det vises til framdriftsplan på side 6 og 7.

Strategiske føringer for nytt investeringsprogram

Fylkestinget vedtok «Vestfoldplanen» - regional planstrategi for Vestfold 2024-2028 i desember 2024 (sak 177/24). I planstrategiens kap. 6.3 oppsummeres planbehovene for perioden slik: «Regional mobilitetsplan vil integrere og erstatte «Regional transportplan», «Regional plan for trafikksikkerhet», «Strategi for fylkesveinettet», «Regional sykkelstrategi», «Kollektivtransport utenfor bykjerne» og «Regional plan for båt og ferge». Regional mobilitetsplan skal sluttbehandles av fylkestinget i juni 2027.

Regional mobilitetsplan og kriterier for prioritering av prosjekter

Formålet med mobilitetsplanen er å danne grunnlaget for en bærekraftig utvikling innen transport og mobilitet i Vestfold. Planen skal bidra til en målrettet innsats for å utvikle et miljøvennlig, sikkert og effektivt transport-system som fremmer by- og tettstedsutvikling, næringsutvikling, en bærekraftig arealutvikling, sosial rettferdighet og folkehelse. En robust infrastruktur er avgjørende for samfunnssikkerheten.

Planen vil gi klare føringer for fylkeskommunens eget arbeid og investeringer, og vil være retningsgivende for kommuner og statlige myndigheter i arbeidet med deres planer og strategier.

I arbeidet med Regional mobilitetsplan vil prioriterte innsatsområder oppdateres og konkretiseres. Når mobilitetsplanen er vedtatt, vil det bli fremmet en sak til hovedutvalg for samferdsel med forslag til kriterier for prioritering av enkeltprosjekter til nytt investeringsprogram for fylkesvei. Politisk vedtatt kriteriesett vil ligge til grunn for all dialog både eksternt og internt i arbeidet med forslag til nytt investeringsprogram. Investeringsprogrammet for fylkesvei blir en konkretisering av vedtatt mobilitetsplan. Investeringsprogrammet er prioriteringsgrunnlaget for budsjettprosessen.

10-årig investeringsprogram - bakgrunn

Behovene for oppgradering av fylkesveinettet er svært store. I tillegg kommer behovene for å øke trafikksikkerheten, og for å få flere til å gå og sykle eller reise kollektivt. Fylkesdirektøren foreslår at det legges fram et 10-årig investeringsprogram.

En større prosjektportefølje med lengre tidshorisont gir god oversikt over behovene for tiltak, økt forutsigbarhet og mulighet for å opparbeide en «planreserve» med prosjekter som er klare for bygging. Prosjekter som krever reguleringsplan, kan ha en tidshorisont på mer enn 6 år fra finansiering er avklart til prosjektet står ferdig. Tidsbruk til reguleringsplanprosessen er ofte uforutsigbar. I reguleringsplanfasen er det vanskelig å gi en riktig periodisering for bygging av

prosjektet. Historisk sett har det ført til tidsoptimistiske prognoser, noe som igjen fører til tidsforskyvninger og at årets budsjett ikke blir fullt ut utnyttet. Med flere byggeklare prosjekter, vil det være mulig å fremskynde disse dersom det skulle oppstå forsinkelser i andre prosjekter.

En 10-årig plan vil gi større fleksibilitet med hensyn til styring av prosjektporteføljen. En større portefølje gir bedre muligheter til å justere fremdrift for enkeltprosjekter og sammensetning av porteføljen.

Forslag prosess og fremdriftsplan – investeringsprogram fylkesvei 2028-2037

I tabellen under vises forslag til prosess og fremdriftsplan for nytt investeringsprogram. I tråd med vedtak i HS-sak 1/26, er politisk behandling av sak om *kriterier for prioritering av prosjekter*, flyttet fra august til september 2027, for å få mer tid til politisk involvering etter at mobilitetsplanen vedtas i juni 2027.

I tillegg til politiske behandlinger av *kriterier for prioritering av prosjekter* (september 2027), *høringsforslag investeringsprogram* (april/mai 2028) og *sluttbehandling av investeringsprogrammet* (november/desember 2028), er det foreslått regelmessige orienteringer om status for arbeidet med investeringsprogrammet i hovedutvalgsmøtene. Orienteringene gir mulighet til dialog med hovedutvalget og er foreslått til møtene i november 2026, juni 2027 og tidlig vår 2028. Det kan utvides ved behov.

Når mobilitetsplanen er vedtatt i juni 2027, foreslås at kommunene informeres om prosess for investeringsprogrammet. Det innebærer informasjon om når kriterier for prioritering av prosjekter vil foreligge og når invitasjon om medvirkning vil bli sendt til kommunene. Slik vil kommunene være forberedt og planlegge egen medvirkningsprosess høsten 2027.

Tid	Arena	Trinn i prosess - nytt investeringsprogram
2026	Administrativt	Kartlegging av status fylkesveinettet og behov for tiltak
2026 november	HS Samferdsel	Orientering/dialog om status for prosessen
2027 vår	Administrativt	Koordinering med Mobilitetsplanarbeidet
2027 juni	HS Samferdsel/Fylkesting	Vedtak Regional Mobilitetsplan
2027 juni	HS Samferdsel	Orientering/dialog om status for prosessen (prioriterte innsatsområder/kriterier for prioritering)
2027 juni	Administrativt	Brev/informasjon til kommuner om prosessen
2027 september	HS Samferdsel	Behandling og vedtak av kriterier for prioritering av prosjekter
2027 sept/des	Ekstern medvirkning	Medvirkningsperiode - kommuner (Brev /invitasjon - frist for innspill 1. januar 2028)
2027 høst til 2028 januar	Administrativt	Forslag - lister med prioriterte prosjekter innenfor prioriterte innsatsområder
2028 februar/mars	HS Samferdsel	Orientering/dialog om arbeidet med prioriteringslister

2028 april/mai	HS Samferdsel/ Ekstern medvirkning	Forslag til investeringsprogram sendes på offentlig høring (frist 1. september 2028)
2028 sept/okt	Administrativt	Høringsinnspill og saksfremlegg bearbeides
2028 nov/des	HS Samferdsel/Fylkesting	Sluttbehandling - investeringsprogram vedtas

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Investeringsprogrammet for fylkesveier er fylkeskommunens prioriteringer av investeringer på fylkesvei, utenom bypakker og bompengefinansierte prosjekter. Investeringsprogrammet har ingen direkte konsekvenser for fylkeskommunens økonomi før tiltakene vedtas i budsjett, økonomi- og handlingsplan.

Kostnadsberegninger for å gjennomføre prosjektene i investeringsplanen baseres i en tidlig fase på grove estimater. Etter valg av løsning, reguleringsfase og prosjektering av tiltakene, blir kostnadsberegningene mer sikre og realistiske. Når mer nøyaktige anslag foreligger, legges løsningsalternativer og eventuelt bygging av delstrekninger fram for politisk behandling.

I tidligere år har kommunene i Vestfold i noen grad vært interessert i å delta i spleiselag (medfinansiering) for å få gjennomført f.eks. gang- og sykkelanlegg. I de senere år har det vært mindre interesse, grunnet økonomi i kommunene. Denne type tiltak må trolig i større grad fullfinansieres av fylkeskommunen.

Når det gjelder samarbeid med kommunene om vann- og avløpsprosjekter og gang- og sykkelanlegg, vil dette fortsatt søkes gjennomført der det er mulig.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Proessen skal sikre at klima- og bærekraftsmålene blir ivaretatt i investeringsprogrammet.

Konsekvenser for CRPD

Det forutsettes at prinsipper for CRPD følges opp i planlegging og gjennomføring av tiltak i investeringsprogrammet slik at personer med nedsatt funksjonsevne ikke møter barrierer eller indirekte diskriminering.

Fylkesdirektørens vurdering

Vestfold fylkeskommune er inne i en omstillingsperiode med reduserte rammer og strammere prioriteringer. Utfordringsbildet knyttet til fylkesvei er krevende. Etter fylkesdirektørens vurdering vil Regional mobilitetsplan gi et oppdatert bilde av utfordringer og ønskede tiltak i transportsystemet og bidra til prioriteringer for en effektiv bruk av investeringsmidlene.

Klimaendringene fører til flere og større skader på fylkesveiene. Hyppigere tilfeller av ekstremvær forsterker behovet for både vedlikehold og oppgraderinger, for å sikre et robust og sikkert veinett i fylket. Fylkesdirektøren vurderer at prosess for nytt investeringsprogram for fylkesvei bør innebære en, intern og faglig vurdering av alle relevante tiltak, som sikrer at

kommunens og fylkeskommunens behov ivaretas. Systematisk kartlegging av tilstanden og utfordringer på fylkesveinettet pågår som en kontinuerlig prosess. Dette vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet med investeringsprogrammet. Den foreslåtte prosessen skal sikre at alle tiltak i forslag til investeringsprogram oppfyller vedtatte mål og kriterier, og at tiltak gjennomføres der behovene er størst.

Etter fylkesdirektørens vurdering må det benyttes tilstrekkelig tid til både å gjennomføre dialog med kommunene og gjøre grundige interne vurderinger.

Fylkesdirektør er enig i at det må sikres tydelig politisk involvering og styring av prosessen. For å sikre en sammenheng fra vedtatte regionale planer til handling, vurderer fylkesdirektøren at kriteriesettet for prioritering av prosjekter bør vedtas av hovedutvalg for samferdsel etter vedtak av Regional mobilitetsplan.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektør anbefaler at Hovedutvalg for samferdsel vedtar justert prosess for investeringsprogram for fylkesvei 2028-2037.

Vedlegg: